

FIȘA DISCIPLINEI

Limba izvoarelor: Limba greacă (II)

Anul universitar 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de Istorie antică și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Arheologie
1.7. Forma de învățământ	Zi, cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Limba izvoarelor: Limba greacă (II)					Codul disciplinei	HLR1623
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. dr. Ligia Ruscu					
2.3. Titularul activităților de seminar								
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	
3.4. Total ore din planul de învățământ	24	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					17
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					0
Tutoriat (consiliere profesională)					12
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				51	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Participare la modulul I al cursului
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu display interactiv sau computer și proiector multimedia
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	- Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. - Analiza critică a izvoarelor istorice, coroborarea conștientă a cunoștințele provenite din afara izvoarelor cu cele provenite din izvoare pentru (re)stabilirea unor fapte și procese istorice, contextualizarea judecăților de valoare existente cu privire la aceste fapte și procese istorice și corelarea, la un nivel elementar, a informațiilor disponibile despre trecutul istoric cu problemele prezente în analizele istoriografice referitoare la epoca respectivă. - Aplicarea metodelor criticii interne și externe în studiul izvoarelor istorice editate (texte, mărturii orale, vestigii materiale etc.) în vederea (re)stabilirii cât mai precise a faptelor istorice. - Definirea și prezentarea corectă a principalelor concepte folosite în studiile istorice, în descrierea și analizarea etapelor și proceselor din istoria omenirii, stadiul actual al istoriografiei și metodele centrale ale cercetării istorice. - Identificarea limitelor existente în analiza informațiilor despre trecutul istoric, a cauzelor acestor limite, și să propună ipoteze alternative de interpretare a faptelor istorice. - Interpretarea, compararea și relaționarea datelor și faptelor caracteristice principalelor procese și fenomenele istorice, precum și a abordărilor istoriografice legate de acestea. - Încadrarea principalelor texte istorice și istoriografice în contextele elaborării lor (genuri și tipuri de texte; grupări și școli istoriografice). - Utilizarea metodologiei de bază a unor științe auxiliare ale istoriei (conexe arheologiei): numismatica și epigrafie. - Analiza critică și evaluarea în context istoric general (economic, politic, etc.) a valorii și ponderii informației primare dobândite, cu conștientizarea importanței și limitelor acestora. - Corelarea informațiilor provenite din diverse surse (istoriografice, numismatice, epigrafice, arheologice etc.) referitoare la o temă prin utilizarea criticii, analogiei, comparației, analizei și sintezei.
Competențe transversale	Culegerea și analiza comparativă, corectă a informațiilor provenite din diversele categorii de surse (monede, inscripții, alte artefacte) și plasarea lor într-un context istoric general. Interpretarea la nivel elementar a informației numismatice și epigrafice. Utilizarea adecvată a metodologiei și principiilor cercetării epigrafice, inclusiv a limbii latine sau a altei limbi vechi relevante, ale clasificării și determinării numismatice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Deprinderea de către studenți a gramaticii limbii elene și a vocabularului de bază.
7.2 Obiectivele specifice	Deprinderea bazelor epigrafiei grecești, a principalelor categorii de documente, a principalelor instituții politice ale orașelor grecești.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Declinarea III a substantivelor și adjectivelor: teme în dentală, guturală și labială. Inscripții votive: asociații de cult	Prelegere / discuție pe surse	
2. Declinarea III a substantivelor și adjectivelor: teme în dentală, guturală și labială (continuare)	Prelegere / discuție pe surse	
3. Pronumele. Poziția atributivă și poziția predicativă.	Prelegere / discuție pe surse	

Inscripții onorifice: magistraturi poliade		
4. Acuzativul cu infinitiv. Titulatura imperială	Prelegere / discuție pe surse	
5. Declinarea III: teme în <i>w</i> și în <i>iod</i> . Funcții, magistraturi și termeni tehnici romani în traducere greacă	Prelegere / discuție pe surse	
6. Verbul: diateza medio-pasivă. Inscripții imperiale (1)	Prelegere / discuție pe surse	
7. Declinarea III: teme în <i>-i</i> și în diftong. Inscripții imperiale (2)	Prelegere / discuție pe surse	
8. Gradele de comparație ale adjectivului. Pronume reflexive. Inscripții onorifice: magistraturi poliade	Prelegere / discuție pe surse	
9. Pronumele demonstrativ și reflexiv. Inscripții onorifice: funcții ale tribunilor și asociațiilor	Prelegere / discuție pe surse	
10. Pronumele relativ și interogativ. Inscripții onorifice: funcții religioase	Prelegere / discuție pe surse	
11. Alte categorii de pronume. Numeralul. Structura decretului	Prelegere / discuție pe surse	
12. Recapitulare	Prelegere / discuție pe surse	
Bibliografie F. Ștef, Manual de greacă veche, Editura Humanitas, București 1996. M. Balme, G. Lawall, Athenaze. An Introduction to Ancient Greek², I-II, Oxford 2003. G. Lachawitz, Einführung in die griechische Sprache³, vol. I-II, Wien 1993. F. Ștef, Limba greacă, București 1992. S. Reinach, Traité d'épigraphie grecque, Paris 1885. D. M. Pippidi, Inscripțiile din Scythia Minor I. Histria și împrejurimile, București 1983. I. Stoian, Inscripțiile din Scythia Minor II. Tomis și teritoriul său, București 1987. - Al. Avram, Inscriptions de Scythie Mineure III. Callatis et son territoire, Bucarest – Paris 1999.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Competențele dobândite prin absolvirea cursului și seminarului vor acorda absolventului în primul rând capacitatea de deprindere a gramaticii limbii elene și a vocabularului de bază.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Stăpînirea unor elemente de gramatic a limbii elene; stăpînirea principiilor de bază ale	Examen oral	75%

	epigrafiei grecești		
	Participare activă la curs		25%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
capacitatea de a citi și traduce un text epigrafic în limba greacă			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)
